

ПРИКАЗ

28.11.2025

БОЕРЫК

№

734-П

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 45 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр ачыкланган мәдәни мирас объектын Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 45 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында Россия Федерациясе халыклары мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләренен) бердәм дәүләт реестрына кертү, аның территориясе чикләрен һәм аны саклау предметын раслау турында

«Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләре турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 1 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, дәүләт тарихи-мәдәни экспертизасының 2025 елның 17 ноябрендәге уңай бәяләмәсе нигезендә боерык бирәм:

1. Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 45 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр ачыкланган мәдәни мирас объектын Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 45 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, (объект төре – һәйкәл) региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында Россия Федерациясе халыклары мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләренен) бердәм дәүләт реестрына кертергә.

2. Әлеге карарның 1 нче кушымтасы нигезендә Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 45 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләрен расларга.

3. Әлеге карарның 2 нче кушымтасы нигезендә Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 45 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектын саклау предметын расларга.

4. Мэдэни мирас объектларын исәпкә алу һәм шәһәр төзелеше эшчәнлегә бүлегенә күрсәтелгән мэдэни мирас объекты территориясе чикләре турында белешмәләрне Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына һәм Россия Федерациясе халыклары мэдэни мирас объектларының (тарихи һәм мэдэни һәйкәлләренен) бердәм дәүләт реестрына кертүне тәэмин итәргә.

5. Бу бoерык үтәлешен контрольдә тоту буенча үземне җаваплы итеп билгелим.

Рәис

И.Н. Гуцин

Татарстан Республикасы Мәдәни
мирас объектларын саклау
комитетының 2025 елның 28
ноябрендәге 734-П номерлы
боерыгына 1 нче кушымта

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре,
Назаровлар урамы, 45 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр,
региональ әһәмияткәге мәдәни мирас объекты
территориясе чикләре

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы,
45 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияткәге
мәдәни мирас объекты территориясе чикләре картасы (схемасы)

Масштабы 1:1000

Шартлы билгеләр:

—	- мәдәни мирас объекты территориясе чиге
* 1	- мәдәни мирас объекты территориясе чикләренен характерлы ноктасы
■	- мәдәни мирас объекты
■	- заманча корылма
—	- КМБДР белешмәләре буенча жир кишәрлекләре чикләре
16:37:010203:15	- жир кишәрлегенен кадастр номеры

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 45 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренен **текстлы тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 45 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә уза:

Чикне узу		Чикне узуның тасвирламасы
ноктадан	ноктага кадәр	
1	2	мәдәни мирас объектының төньяк-көнбатыш почмагыннан ерак түгел урнашкан 1 ноктасыннан көнчыгыш юнәлештә объектның төньяк диварына параллель рәвештә 8,78 м ераклыкка 2 ноктасына кадәр;
2	3	2 ноктасыннан көньяк юнәлештә объектның көнчыгыш диварына параллель рәвештә 14,99 м ераклыкка 3 ноктасына кадәр;
3	4	3 ноктасыннан көнбатыш юнәлештә Назаровлар урамына параллель рәвештә 14,4 м ераклыкка 4 ноктасына кадәр;
4	1	4 ноктасыннан төньяк юнәлештә көнбатыш дивар буйлап 15,09 м ераклыкка 1 ноктасына кадәр.

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 45 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң **характерлы нокталары таблицасы**

Нокта №	Жирле координаталар системасындагы нокта координаталары (МСК-16)	
	X	Y
1	386184.45	1301178.08
2	386184.45	1301186.85
3	386169.46	1301186.64
4	386169.36	1301177.82
1	386184.45	1301178.08

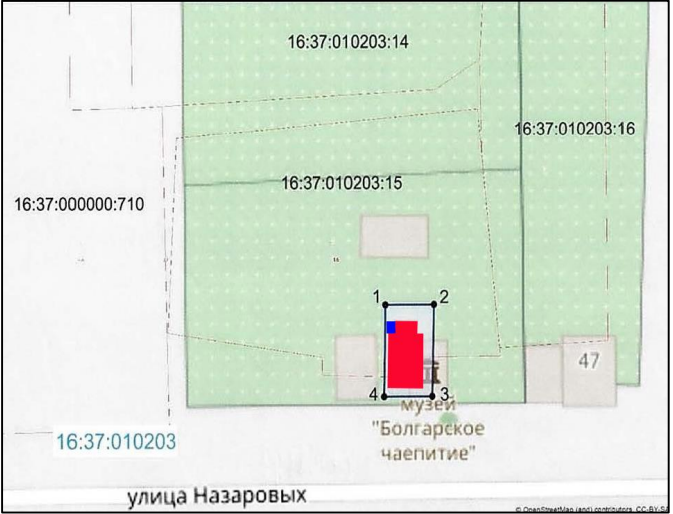
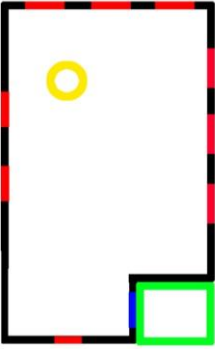
Татарстан Республикасы Мәдәни
мирас объектларын саклау
комитетының 2025 елның 28
ноябрендәге 734-П номерлы
боерыгына 2 нче кушымта

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар
урамы, 45 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр,
региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектның
саклау предметы

1. Объектның урнашу урыны – Назаровлар урамындагы кызыл линия буенча Болгар тарих-архитектура музей-тыюлыгы территориясендә.
2. Күләм-киңлек композициясе: планда турыпочмаклы конфигурация; һәйкәлнең өске ноктасы буенча биеклеке билгеләре; бер кат.
3. Фасадларның архитектура-композицион чишелеше:
 - 1) Төньяк фасады: профильле түбә кәрнизе; жылпәзәле өем белән эшләнгән жәяле тоташтыргыч белән тәрәзә уемы;
 - 2) Көнчыгыш фасады: дентикуллы түбә кәрнизе; жылпәзәле итеп эшләнгән жәяле тоташтыргыч белән ике тәрәзә уемы; почмак калаклары;
 - 3) Көнъяк фасады: төп фасад буенча өч яктылык күчәре; профильле түбәләр һәм сандриклы почмак калаклары; яссы тоташтыргычлар белән тәрәзә уемнары; үзәккә сузылган йозак ташы имитациясе белән киң тәрәзә йөзлекләре һәм түбә өлешендә сандрик-киштә белән; дентикуллы түбә кәрнизе;
 - 4) Көнбатыш фасады: почмаклы калаклар; яссы тоташтыргычлар белән ике зур тәрәзә уемы; үзәккә тарттырылган йозак ташы имитациясе белән киң тәрәзә йөзлекләре һәм ахырында сандрик-киштә; дентикуллы түбә кәрнизе; жылпәзә белән эшләнгән жәяле тоташтыргычлар белән кечкенә тәрәзә уемы. Стеналарның материалы – буялган кирпич.
4. Түбәсе. Конфигурациясе: ике кыеклы түбә. Фигуралы бизәкләр. Фигуралап сырланган тышлау тактасы. Түбә материалы: табаклы тимер. Фронтон бизәлеше: такта.
5. Интерьерлар. Голландка миче.

*Саклау предметы комплекслы һәм фәнни тикшеренүләр, реставрация эшләре нәтижеләре буенча үзгәртелергә мөмкин.

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 45 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектын саклау предмети таблицасы

Т/с	Саклау предмети	Төп элементларны фотофиксацияләү/график материаллар
1.	Объектның урнашу урыны – Назаровлар урамындагы кызыл линия буенча Болгар тарих-архитектура музей-тыюлыгы территориясендә	 Шартлы билгеләр: ■ - мәдәни мирас объекты ■ - заманча корылма 1 нче рәсем. Объектның урнашу урыны
2.	Күләм-киңлек композициясе: планда турыпочмаклы конфигурация; һәйкәлнең өске ноктасы буенча биеклек билгеләре; бер кат	 2 нче рәсем. Гомуми күренеше Шартлы билгеләр: ■ - тарихи ишек уемнары ■ - тарихи тәрәзә уемнары ■ - тарихи капитал диварлар ■ - заманча корылма ○ - голландка миче 3 нче рәсем. Схемасы

3. Фасадларның архитектура-композицион чигелеше:
- 1) Төньяк фасады: профильле түбә кәрнине; жылпәзәле өем белән эшләнгән жәяле тоташтыргыч белән тәрәзә уемы;
 - 2) Көнчыгыш фасады: дентикуллы түбә кәрнине; жылпәзәле итеп эшләнгән жәяле тоташтыргыч белән ике тәрәзә уемы; почмак калаклары;
 - 3) Көнъяк фасады: төп фасад буенча өч яктылык күчәре; профильле түбәләр һәм сандриклы почмак калаклары; яссы тоташтыргычлар белән тәрәзә уемнары; үзәккә сузылган йозак ташы имитациясе белән киң тәрәзә йөзлекләре һәм түбә өлешендә сандрик-киштә белән; дентикуллы түбә кәрнине;
 - 4) Көнбатыш фасады: почмаклы калаклар; яссы тоташтыргычлар белән ике зур тәрәзә уемы; үзәккә тарттырылган йозак ташы имитациясе белән киң тәрәзә йөзлекләре һәм ахырында сандрик-киштә; дентикуллы түбә кәрнине; жылпәзә белән эшләнгән жәяле тоташтыргычлар белән кечкенә тәрәзә уемы. Стеналарның материалы – буялган кирпич

4 нче рәсем. Төньяк фасады

5 нче рәсем. Жәяле тоташтыргычлар белән тәрәзә уемы

6 нчы рәсем. Көнчыгыш фасады

7 нче рәсем. Көнъяк фасады

		
		
4.	Түбәсе. Конфигурациясе: ике кыеклы түбә. Фигуралы бизәкләр. Фигуралап сырланган тышлау тактасы. Түбә материалы: табаклы тимер. Фронтон бизәлеше: такта	 10 нчы рәсем. Түбәсе. Көнъяк-көнчыгыштан күренеше

5. Интерьерлары. Голландка миче

11 нче рәсем. Голландка миче